

לפי דרכיו של האדם נגרם לו הנגעים

נִגַע צָרַעַת כִּי תִהְיֶה בְּאָדָם וְהוּבֵא אֶל הַכֹּהֵן. (ויקרא יג)

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הַאִי נִגַע עניינו של זה הנגע הנאמר בפרשה, **כֹּל**

גִּוּוֹנִין דִּילֵיהּ אֶתְעֵרוּ בְּהוּ חֲבַרְיָא כל גווני המראות נגעים כבר

התעוררו בו החברים לפרשו וכמוזכר במשנה מראות נגעים שנים שהם ארבע וכו',

וְכִהְנָא הוּהּ יָדַע בְּהוּ לְדַכֵּיא וְלְמַסְאַבָּא והכהן היה יודע לטהר

או לטמא המראה שבא לפניו, **הָוּהּ יָדַע אֵינּוֹן דִּהּוּ יְסוּרִין**

דִּרְחִימוֹתָא והיה יודע אותם יסורים שבאו מאהבה שהיו מראות טהורות, **אוֹ**

אֵינּוֹן דְּאִשְׁתַּכְּחוּ בְּמֵאֵן דְּמֵאִים בֵּיהּ מְאָרִיהּ וְרַחֵיק בֵּיהּ

או אותם ייסורים הם נמצאים במי שקוב"ה מאס בו ורחוק ממנו שאלו היו מראות טמאות,

דִּהָא לְפֻּם אֲרַחֵי דְּבַר נָשׁ גָּרִים נִגַע בְּעֻלְמָא. כיון שלפי

דרכיו של האדם נגרם לו הנגעים האלו אם חטא והרחיק עד כדי שהתעורר עליו רוח

הטומאה ושורה עליו אלו יסורים שאינם של אהבה ונגע טמא, אבל אם לא החציף פניו כל

כך והתעורר עליו רק כח הדין הטהור באים עליו ויסורים של אהבה ונגע טהור

בדרך שאדם רוצה לילך בה מוליכים ומנהיגים אותו

כְּתִיב (תהלים קמא) **אֵל תַּטְּ לְבִי לְדַבֵּר רָע לְהַתְעוֹלֵל**

עֲלִילוֹת בְּרָשָׁע, מִכָּאֵן תִּגִּיֵן בְּאַרְחָא דְּבַר נָשׁ

בְּעֵי לְמִיְהָדָּ בֵּיהּ מִדְּבָרִין לֵיהּ מפסוק זה למדנו בדרך שאדם רוצה לילך

בה מוליכים ומנהיגים אותו וכמו שיבאר להלן. **אָמַר רַבִּי יִצְחָק** שאל רבי יצחק,

הלימוד היומי

הַאִי קָרָא קְשִׁיאַ זֶה הַפְּסוּק קֶשֶׁה לְמִי מִתְּפַלֵּל דּוֹד וּמִבְקֵשׁ שְׁלֵא אֵת לִיבּוֹ לְדֶרֶךְ רַעָה וְרִשְׁעָ וְכִי קָרָא בְּרִיךְ הוּא אֲסִמְי לִיָּה לְבַר נֶשׁ לְמַהֲרֵךְ בְּאַרְחַ חֲטָאָה, וְלִמְעַבְדַּ עוֹבְדֵינַ בִּישִׁינַ וְכִי הִקְבִּ"ה מִטָּה אֵת הָאָדָם לְלַכַּת בְּדֶרֶךְ רַעָה לְחַטּוֹא וְלַעֲשׂוֹת מַעֲשִׂים רַעִים, אִי הִכִּי לִיָּת דִּינָא בְּעִלְמָא דָּא, וְלֹא בְּעִלְמָא דְאַתִּי אִם כֵּךְ הוּא אִם כֵּן אִין לְאָדָם בַּחִירָה וְאִי אֲפֹשֶׁר לְדוֹן אוֹתוֹ בַּעוֹה"ז וְלֹא לְהַעֲנִישׁוֹ לַעוֹה"ב, וְאוֹרִייתָא לָא אֶתְתַּקְנַת, דְּכִתִּיב בָּהּ וְגַם מָה שְׁכָתוּב בַּתּוֹרָה אִינוּ מִתּוֹקֵן שְׁהָרִי כְּתוּב בַּהּ אִם תִּשְׁמַע וְאִם לֹא תִשְׁמַע וְיֵשׁ לְאָדָם בַּחִירָה אִם לְשִׁמוּעַ אוֹ לֹא.

דוד המלך מדבר אל לבו ואומר לו אל תט ליבי לדבר רע

אַלֹא דְּיֹד אֶזְהַר לְלִפְיָה לְדַבְּרָא לִיָּה בְּאוֹרַח קְשׁוּמַ, אִלֹא דוד המלך ודאי אין כוונתו להתפלל להקב"ה שלא יטוהו לדרך רעה אלא הוא מזהיר את ליבו שינהיגהו בדרך האמת ולא יתפתה אחר ההבל ותענוגות העולם בְּמָה דְּאַתָּה אָמַר וְכִמוּ שְׁכָתוּב וְיָדַעַת הַיּוֹם (דברים ד) וְהִשְׁבוֹתָ אֶל לְבָבְךָ. מֵאִי וְהִשְׁבוֹתָ מֵהוּ וְהִשְׁבוֹתָ. אֶלֹא זְמָנָא חָד, וְהִרְיִן, וְתַלְתָּ, לְאַהֲרָא לְקַבְּלִיָּה, וְלְדַבְּרָא, וְלְאַזְהָרָא לִיָּה אִלֹא שְׁצִרִיךְ הָאָדָם לְדַבֵּר אֶל לִיבּוֹ פַּעַם וּשְׁתִּים וּשְׁלֹשׁ לְחֹזֵר כְּנִגְדוֹ לְהַנְהִיגוֹ וְלְהַזְהִיר אוֹתוֹ [קעב]. וְהִכִּי

אור הרשב"י

בדברי המצוות כי כל השם אורחותיו בעוה"ז זוכה לעוה"ב כמ"ש ושם דרך אראנו בישיע אלהים וזהו אל תט ליבי כי היה מדבר אל

[קעב] כי כן דרך הצדיקים בכל עת ובכל רגע לדבר בלבבם וכמ"ש והשבות אל לבבך כלומר תדבר עם לבבך ותשא ותתן עימו

הלימוד היומי

קָאָמַר לִיהֵ, וּכְךָ אָמַר דּוֹד הַמֶּלֶךְ אֶל לִיבּוֹ אֵל תַּט לְפִי לְדַבֵּר רַע, לְלִבִּיהָ קָאָמַר דָּוִד (בְּלוֹמַר) אֵל תַּט לְפָנַי אֲזַרְחֹוּי דְּבַר נֶשֶׁה (ג"א וְהִכִּי קָאָמַר לִיהֵ, לְפִי, אֵל תַּט לְדַבֵּר רַע דִּהָא דְבָר) רַע גָּרִים נִגַע בְּעַלְמָא בַּפְּסוּק זֶה מְדַבֵּר דּוֹד הַמֶּלֶךְ אֶל לִיבּוֹ וְאוֹמֵר לוֹ לִיבִי אֵל תַּטְּהָ לְדַבֵּר רַע כִּי דַבֵּר רַע גּוֹרֵם נִגַע בַּעֲלָמָא, וְדִינָא שְׂרִיא בְּעַלְמָא וְעַל יַדֵּי הָרַע שׁוֹרְהָ הַדִּין בַּעֲלָמָא, וְהִינּוּ נִגַע צִרְעָתָ וְזֶהוּ עֲנִינּוּ שֶׁל נִגַע צִרְעָתָ.

הַפָּנִים גּוֹרֵם שְׁנִסְגָּרִים שְׁעָרֵי הַמּוֹחִין דַּאֲבָא וְהַנֶּגַע מוֹנֵעַ לְאָדָם

נִגַע צִרְעָתָ, הָא אֲתַעְרוּ חֲבֵרֵיִיא, אֲבָל צִרְעָתָ כְּתַרְגּוּמוֹ

כִּבְר הַתְּעוּרָרָו הַחֲבֵרִים לְבֵאֵר סִיבַת הַצִּרְעָתָ [קַעֲג] יֵשׁ לְפָרֵשׁ עוֹד צִרְעָתָ כְּמוֹ שְׁתַּרְגְּמִים אוֹנְקְלוֹס 'סְגִירוֹ', אָמַר רַבִּי יְהוֹדָה, מַאי כְּתַרְגּוּמוֹ. סְגִירוֹ

אור הרשב"י

בֵּא לּוֹ מִדָּה כְּנֶגֶד מִדָּה, הַנֶּגַע שֶׁהוּא לְבָן. מוֹבָא מִהַרְה"ק ר' הַעֲנִיךְ מֵאַלְכַּסְנֶדֶר זצ"ל שֶׁהִקְשָׁה, מְדוּעַ תִּקְנַתּוֹ שֶׁל מִצּוּרַע הִיא שֶׁהוּא צְרִיךְ לְבּוֹא אֶל הַכֹּהֵן, אֲלֵא שֶׁבְּדֶרֶךְ כִּלְלֵי מִסְפָּרֵי לְשׁוֹן הָרַע מְדַגִּישִׁים בְּדַבְרֵיהֶם שֶׁהֵם אוֹמְרִים רַק אֵת 'הָאֲמַת', כִּי פְלוֹנִי דִיבֵר סָרְהָ עַל פְּלוֹנִי, וְעַל יַדֵּי זֶה הוּא מְדַלִּיק אֵת אִשׁ מַחְלוּקַת בֵּינֵיהֶם, תִּקְנַתּוֹ מִיִּדָּה כְּנֶגֶד מִיִּדָּה שְׂוִיבָא אֶל הַכֹּהֵן, וְדַרְכּוֹ שֶׁל אַהֲרֹן הַכֹּהֵן לְהַגִּיד שֶׁקָר בְּכַדִּי לַעֲשׂוֹת שְׁלוֹם בֵּין אָדָם לְחֵבֵרִיו, וְזֶה עוֹנֵשׁוֹ שֶׁל הָאוֹמֵר אֲמַת הוּא וּדְפַח"ת.

לִיבּוֹ וְאוֹמֵר לוֹ אֲתָה לִיבִי עֲשֵׂה בְּאוֹפֵן שֶׁאֵל תַּטְּהָ אֶל דְּבַר רַע. וְיִרְאֶה שֶׁאֵע"פ שֶׁהָאָדָם צְדִיק יוֹכֵל לְהַטּוֹת עַצְמוֹ וְלִילֵךְ אֶל הַדֶּרֶךְ הָרַע וְזֶה אוֹמְרוֹ לְלִיבִיהָ קָאָמַר דּוֹד וְכו'. אִם הַחֲמָה.

[קַעֲג] בְּגִמְרָא עֲרִכִין מִן א"ר שְׁמוּאֵל בֵּר נַחֲמָנִי א"ר יוֹחָנָן עַל שְׁבַעַת דְּבָרִים נִגַעִים בְּאִין, עַל לְשׁוֹן הָרַע וְעַל שְׁפִיכוֹת דַּמִּים וְעַל שְׁבַעַת שׁוּא וְעַל גִּילּוּי עֵרִיוֹת וְעַל גְּסוֹת הָרוּחַ וְעַל הַגְּזֵל וְעַל צְרוֹת הָעֵינַי ע"כ.

וּבְאַלְשִׁיךְ הַק' (פ' תזריע י"ג ד') כְּתַב שְׁלִכְן מִטְמָא הַנֶּגַע בְּצַבַע לְבָן, כִּי צִרְעָתָ בֵּאָה עַל לְשׁוֹן הָרַע, שֶׁהוּא מְלַבֵּין פְּנֵי חֵבֵרִיו, וְעַל כֵּן

דְּסָגִיר וְלֹא פָתַח מהו כתרגומו שסוגר שערי השפע ואינו פותח אותם כי פוגם בעוונותיו וגורם לסגור אורות המוחין דאבא שלא יאירו בז"א, **וְכֹדֶר סָגִיר הוּא וְלֹא פָתַח, נִגַּע הוּא דְאֶקְרִי.** וכאשר הוא סוגר ולא פותח אז הוא נקרא נגע כיון שאין המוחין דאבא מאירים בז"א אז יונקים החיצונים ממנו וזה בחינת הצרעת **רַבִּי יוֹסִי אָמַר** הוסיף לבאר עוד שכאשר מונע הארת המוחין דאבא מז"א **דְּלֹא מִסְתַּפְקִין אֲבָהֶן, כָּל שְׂכֵן בְּנֵין** האבות שהם החג"ת לא מקבלים די סיפוקם כל שכן הבנים שהם נה"י וכ"ש בניהם של זו"ן שהם עם ישראל. **וְהֵינּוּ דְכֹתִיב** וזהו שכתוב **נִגַּע צִרְעַת פִּי תִהְיֶה בְּאָדָם, בְּאָדָם מִמָּוֶשׁ** באדם העליון ממש שהוא ז"א והוא שם מ"ה גימטריא אדם, **וּמִכָּאֵן נִחִית לְמֵאֵן דְּנִחִית** וממנו יורד למי שיורד היינו לאדם התחתון, **אֲשֶׁתִּכַּח נִגַּע לְכֹלֵא, מִהֵהוּא סָגִירוּ** ונמצא שמאותו פגם שסוגר שערי המוחין דאבא שלא יאירו בז"א מגיע הנגע לכל לאדם העליון ולאדם התחתון.

העוונות גורמים לסילוק המוחין דאבא שז"א היה מאיר במלכות

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, וְדָאֵי דָא הוּא רָזָא דְמַלְּהָ דְכֹתִיב (איכה **נֵאֵר מִקְדָּשׁוֹ** אמר רבי יצחק ודאי שזהו סוד הדבר שכתוב זנח אדני מזבחו הסגיר ביד אויב חומת ארמנותיה, וניאר מקדשו היינו שביטל את בית המקדש. **מַאי טַעְמָא. מִשּׁוּם דְּבִנֵּי עֲלָמָא גָרְמוּ הָאֵי,** ומה הטעם לכך משום שבני אדם גרמו לכך בעוונותיהם **דְּכֹתִיב** כמו שכתוב, (במדבר יט) **אֵת מִקְדָּשׁ יְהוָה טִמְאָ, טִמְאָ מִמָּוֶשׁ** מקדש ה' שהיא המלכות טמא גרם